

TANZİMAT DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI

Yenilepme Hareketleri

Batılılaşma hareketleri 18.yy'da başladı

Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması

Batı tarzında bir ordu kurulması

Fransızca eğitim veren okulların açılması

Avrupalıya askeri eğitimi gönderilmesi

Takvim-i Vakayi' adıyla ilk resmî gazetenin kurulması (1831- 2.Mahmut)

Tanzimat Fermanı (3 Kısım 1839 + siyaset, kültür, sanat, edebiyat alanında etkisi fazla)

Islahat Fermanı

Tanzimat Fermanı

Sultan Abdülmecid, Şahinşah Mustafa Paşa (Mustafa Reşit Paşa)

Müslüman + Hristiyanların can, mal, namus güvenliği

Herkesin gelirin'e göre vergi alınacak

Herkes mal mülk edinebilecek, miras bırakabilecek

Kanunlar her gücün üstünde

Rüşvet, adam kayırmaca yasak

Mahkemeler açık yapılacak, yargılanmanın cezası olmayacak kimse

Yenilepme hareketleri halkın isteğiyle değil devlet adamlarının, aydınların isteğiyle

Hazırlık Dönemi (1839-1860)

Teraküme Odası + Encedmen-i Daniş

Batı dilinin öğretilmesi Darülfünun'da okutulacak ders kitaplarını hazırlar

Yirmisekiz Çakıbbi Mehmet Paris Separetnamesi

İlk Türk Matbaası (İbrahim Müteferrika + Fatih Mehmet Paşa)

İlk resmî gazete (Takvim-i Vakayi + 1831)

İlk yarı resmî gazete (Ceride-i Havadis + 1840)

1840'ta İstanbul'da tiyatro binası

Sinasi şevkinler yoluyla Batı edebiyatını Türk edebiyatına tanıtmıştır.

TANZİMAT DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI

(1860-1896)

Yenileşme Dönemi

Yenileşme hareketi ilk olarak askeri alanlarda yapılmıştır.

Yenilikçi padişah II. Mahmut

Askeri ve siyasi alanlarda yenilikler yapılmıştır. Yeniçeri Ocağı kaldırılmıştır.

Bakanlıklar kurulmuş (1826- II. Mahmut)

Handeshane açılmış (Mühendislik okulu)

Şeyhülislamın yetkileri azaltılır

Eğitim ve kültür alanlarında yenilikler yapılmıştır ilk nüfus sayımı

Posta sistemi

Avrupa'ya öğrenci gönderilir

Yeni okullar açılır

Dönemin padişahları

Abdülmeccid 1839-1861

Abdülaziz 1861-1876

V. Murat 1876

II. Abdülhamit 1876-1909

3 Kasım 1839'da Tanzimat Fermanı Gülhane Parkı'nda okunur.

Padişah Abdülmeccid

Şairiazam Mustafa Reşit Paşa okur

Hazretlik Dönemi

1839-1860 yılları arası

Ahmet Cevdet Paşa (Medelle, Tarih-i Cevdet, Tevarih-i Hulefa, Kavaid-i Tarihîye, Belagatı Osmanî)

Münif Paşa (Ceride-i Havadis'in başyazarı, Mecmuayı Fünun 1862 ilk sayısı)

Saidullah Paşa (Lamartine'den Göl piri çevirisi, Tercüme Odası)

Akif Paşa (Hale + kopma + nazir adlı şöale)

Yusuf Kamil Paşa (Fenelon'dan çeviri Telemak)

Ethem Pertev Paşa (J.-J. Rousseau, Victor Hugo çevirileri)

TANZİMAT DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI

(1860 - 1896)

"Batı etkisinde gelişen Türk Edebiyatı"nın ilk dönemidir.

1860'da Tercüman-ı Ahval gazetesiyle başlar. (Şinasi + Agah Efendi)
ilk özel gazetemiz

Batı edebiyatı özellikle Fransız edebiyatı etkisi

Divan edebiyatına karşı

Parça güzelliği yerine bütün güzelliği (şairlerin başlığı vardır)

heyit bütünlüğü

konu bütünlüğü

Roman, modern hikâye, Batılı tiyatro, eleştiri, makale gibi türlerin ilk örnekleri
Feki-yeni, Doğu-Batı çatışması

Klasisizm, romantizm, realizm, natüralizm edebiyat akımları etkisi

Birinci Dönem (1860-1876)

İkinci Dönem (1876-1896)

Sanat toplum için

Sanat sanat için

Dilde sadeleşme çalışmaları
pek başarılı olamadılar

Sadık, sanatlı, ağır bir dil

Aruz ölçüsü (hazretle de)

Aruz ölçüsü

Konu bütünlüğü

Konu bütünlüğü

Vatan, hak, hürriyet, eşitlik...

Bireysel konular

Klasisizm, romantizm

Realizm, natüralizm

Tiyatro ve gazete dönemi

Tiyatro ve gazete geliştirildi

Teknik açıdan kusurlu eserler

Teknik açıdan daha başarılı eserler

"Görsel usulü evlilik, cariye"lik

Mekan İstanbul, kışlar yüksek dağlar

"Yanlış Batılılaşma, aile ilişkileri"

Oynanmak için değil okunmak içindir tiyatro.

Mekan İstanbul'dur

Recaizade Mahmut Ekrem

"Tiyatro faydalı bir eğlencedir."

Abdülhak Hamit Tarhan

İbrahim Şinasi

Y. Kamil Paşa

Nabizade Nazım

Hamik Kemal

Ali Şuavi

Muallim Naci

Şiyacı Paşa

Sadıllah Paşa

Samipaşazade Sezai

Ahmet Mithat Efendi

Ahmet Vefik Paşa, Mısırca Murat

TANZİMAT DÖNEMİ İLKLER

İlk çeviri roman	Telemak	Yusuf Kamil Papa
İlk edebî roman	İntibah	Namık Kemal
İlk tarihî roman	Cezmi	Namık Kemal
İlk köy romanı	Karakibrik	Nabizade Nazım
İlk polisiye roman	Şerh-i Cinayet	Ahmet Mithat Efeneli
İlk realist roman	Araba Sevdası	Recaiizade Mahmut Ekrem
İlk naturalist roman	Zahra	Nabizade Nazım
İlk dyk	Letaif-i Rivayet	Ahmet Mithat Efeneli
Batılı anlamda ilk dyk	Küçük şeyler	Samipaşazade Seâî
İlk yerli roman	Taaşuk u Talat ve Fitnat	Şemseddin Sâmî
Yazılan ilk tiyatro	Şair Evlenmesi	Şinasi
Sahnelenen ilk tiyatro	Vatan yahut Silistre	Namık Kemal
Dram tarzında ilk tiyatro	Ayşe Anjelik	R. M. Ekrem
Heceyle yazılan ilk tiyatro	Nâstere	Abdülhak Hamit Tarhan
Aruda yazılan ilk tiyatro	Eşber	Abdülhak Hamit Tarhan
İlk tiyatro çeviri-uyarlama	Moliere' den	Ahmet Vefik Paşa
İlk karakter komedileri	Kökona Yatıyor, Misafir-i İstiklal, Gevaze Berber	D. Ali Bey
İlk şiir çevirileri	Tercüme-i Manzume	Şinasi
İlk pastoral şiir	Zahra	Abdülhak Hamit Tarhan
İlk uyaksız şiir	Valide	Abdülhak Hamit Tarhan
İlk özel gazete	Tercüman-ı Ahval	Şinasi
İlk makale	Tercüman-ı Ahval Mukaddimesi	Şinasi
İlk eleştiri yazısı	Lisani Osmaninin Edebiyatı Hakkında Bazı Mütahhazatı	Şamilabir
İlk eleştiri	Tahrib-i Harabat	Namık Kemal
Batılı ilk fabllar	Şinasi çevirmiştir	Şinasi
Noktalamayı edayazıda ilk kullanan	Şinasi	
İlk edebiyat teorisi	Talim-i Edebiyat	Şinasi
İlk köy şiiri	Köy Kızların Şarkısı	Muallim Naci

TANZİMAT DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI İLKLERİ

İlk özel gazete	1860 , Fındıklı + Ağah Efendi
İlk resimli dergi	Mirat , 1862
İlk aylık bilim dergisi	Maecma-i Fünûn , 1862 Münif Paşa
İlk resimli gazete	Ayine-i Vatan , 1866 Eşribozlu Mehmet Anıf
İlk çocuk dergisi	MümeYYiye , 1869 Sıtkı Efendi
İlk mizah dergisi	Diyağen , 1870 Teodor Kısap
İlk fotoğrafı gazete	Musavver , 1872
İlk şiir çevirileri	Tercüme-i Manzume (Fındıklı)
İlk makale	Tercüman-ı Ahval Mukaddimesi (Fındıklı)
İlk <u>eleştiri</u> <u>yazısı</u> Makale türünde	Lisân-ı Osmanî'nin Edebiyatı Hakkında Bazı Mülâhazatı Jamîkât
İlk eleştiri	Tahrîb-i Harâbet (Namık Kemal)
Batılı ilk günlük	Seyahat-Jurnali (Direktör Ali Bey)
İlk hikâye	Latâif-i Rivâyet (Ahmet Mithat Efendi)
Batılı ilk realist hikâye	Küçük Peyler (Jamîpapazade Sâdık)
İlk mizahi edebîlik	Lehcetü'lî Hakâyik (Direktör Ali Bey)
İlk tiyatro	Sair Evlenmesi (Fındıklı)
Sahnelenen ilk tiyatro	Vatan yahut Silistre (Namık Kemal)
İlk antoloji	Harâbet
İlk köy şiiri	Köylü Kızların Parkısı
Pastoral ilk şiir	Valliolem (uyaksız ilk şiir + Abdu'lhak Hamit)
Uyaksız ilk şiir	Sahra (pastoral ilk şiir + Abdu'lhak Hamit)
İlk çeviri roman	Telemaük (Yusuף Kamil Paşa)
İlk yerli roman	Taarruk-u Talat ve Fitnat (Semâttin Sami)
İlk edebî roman	Intibah (Namık Kemal)
İlk tarihî roman	Cezmi (Namık Kemal)
İlk realist roman	Araka Sevalası (Racaiizade Mahmut Ekrem)
İlk naturalist roman	Behra (Nabizade Nazım)
İlk teali roman	Behra (Nabizade Nazım)
İlk köy romanı	Karakibik (Nabizade Nazım)